GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 44. *Joi, 26 Februariu (10 Martie).* **1887.**

Braşovŭ, 25 Februariu 1887.

In reşedinţa faimosului „kulturegylet,“ poreclită „centrulŭ culturei maghiare,“ s'a ţinutŭ deunădile mare sfatŭ despre aceea, cĕ ce sĕ se întémple cu scólele românescĭ din judeţŭ.

„Pionerii culturei maghiare“ găsescŭ, că scólele române din comitatulŭ Cluşului se află într'o *stare barbară*, pentru că în mare parte salele de scólă suntŭ nepodite, au numai sobe de cărămidă şi nu de tuciu séu de căhălĭ svediane, şi la unele scóle câteva ochiurĭ de ferésträ s'au aflatŭ chiar lipite cu hârtiă.

Décă în adevĕrŭ miseria scólelorŭ române este aşa de mare, ar crede omulŭ celŭ nepreocupatŭ că „patrioţii“, ce pretindŭ că morŭ după cultură se vorŭ fi ĝânditŭ la o îmbunătăţire a situaţiunei lorŭ materiale şi se vorŭ fi adresatŭ la d lŭ Trefort sĕ le dea banĭ, sĕ-şĭ facă podinĭ, sĕ-şĭ cumpere sobe şi sĕ-şĭ taie sticle în ferestri.

Dér „pionerii culturei“ din Cluşiu nu aşa înţelegŭ chiămarea lorŭ. Nu au fostŭ născuţĭ ei pe acestŭ pămĕntŭ pentru ca sĕ-şĭ bată capulŭ cu progresulŭ scólelorŭ românescĭ. Altă este chiămarea şi alte suntŭ scopurile lorŭ. In locŭ de a interveni la guvernŭ în favórea scólelorŭ române ce le susţine bietulŭ nostru poporŭ cu marĭ jertfe şi cu mare greu, ei cerŭ înfiinţarea de scolĭ de statŭ maghiare şi *închiderea scolilorŭ românescĭ.*

Unulŭ din organele de frunte guvernamentale ale „pionerilorŭ culturei maghiare“ din comitatulŭ Cluşiului, ne mai putêndŭ suporta „durerea“, ce i-o causéză pretinsa miseriă a şcólelorŭ confesionale române, apeléză la inspectorulŭ de şcóle ungurescŭ, ca sĕ stăruiască a face finitŭ odată *stărei asiatice* în care se află aceste şcóle şi *sĕ le închidă* séu sĕ le scótă din „scandalósa“ lorŭ situaţiune.

Aşa-i! Décă poporulŭ românŭ, pe lângă tóte celelalte sarcinĭ publice, muncesce ḍi şi nóptea ca sĕ-şĭ susţină puţinele şcóle, ce le are, cu mijlócele, de carĭ mai póte dispune şi décă setea de cultură a Românului îlŭ face sĕ sufere neajunsurile şi a unei şcóle cu sobe de cărămida şi cu ochiurĭ de ferestre lipite cu hârtiă, numai sĕ pótă învĕţa şi elŭ ceva — atuncĭ aceste suntŭ *stări asiatice!*“.

Décă însĕ Ungurii dela putere nu găsescŭ de cuviinţă a da nicĭ măcarŭ unŭ banŭ din milióneIe, ce le varsă poporulŭ românŭ în visteria statului, spre a-lŭ ajuta în întreprinderile lui culturale şi décă din contribuţiunile poporului nostru sĕ ridică numai scóle maghiare pentru scopurĭ maghiare; décă li se cere de pildă Românilorŭ din Têrnava mică sĕ plătéscă pentru scóla de statŭ din Cetatea de baltă 5% după florinulŭ de dare, ér pentru cea din Dicio-St.-Mărtinŭ 1%, mai departe pentru „Kulturegylet“ 2% ş. a. ér pentru scólele lorŭ nu li se dă nicĭ măcarŭ atâta ca sĕ-şĭ cumpere o sobă şi sĕ-şĭ pună unŭ ochiu de sticlă la ferestre; décă în locŭ de acésta se ameninţă scólele lorŭ sĕ-race cu închidere — atuncĭ aceste de sigurŭ nu potŭ fi decâtŭ *stărĭ culturale maghiare!*

Dér póte că fóia cluşiană ne va pune în vedere, că comitatulŭ Têrnavei micĭ, de care vorbimŭ, stă bine şi înfloresce cu cultura maghiară pentru care i s'a impusŭ contribuţiă; póte că ne va aduce ca dovadă, că solgăbirĕulŭ din Dicio-Sân-Mărtinŭ, unŭ funcţionarŭ inferiorŭ care în alte ţĕrĭ duce o viaţă simplă şi modestă, trăiesce aicĭ ca unŭ prinţŭ, arangéză marĭ vênătorĭ în pădurile marĭ ale Craifalĕului, dă poruncĭ sĕ se adune ţĕranii pentru ca sĕ-ĭ facă gónă prin pădurĭ, se mânia ca unŭ suveranŭ, décă aceştia mergŭ mai ântêiu la biserică şi nu se supunŭ imediatŭ poruncilorŭ sale, şi-i pedepsesce cu asprimea unei căpetenii, ce are sĕ judece peste viaţă şi mórte, dă ordinŭ ca cei renitenţĭ sĕ fiă prinşĭ, ferecaţĭ cotŭ la cotŭ şi têrîţĭ înaintea lui, ca nisce criminalĭ şi în fine ii condamnă la muncă silnică pe timpŭ nedeterminatŭ.

Aceste, onorabilĭ „patrioţĭ“, suntŭ în adevĕrŭ nisce stărĭ, ce nu le mai întâlnesce aḍi omulŭ nicĭ măcarŭ în fundulŭ Asiei, ci ar trebui póte sĕ le caute la sĕlbaticii din centrulŭ Africei.

Pe care parte este barbaria asiatică, pe a poporului, care îşĭ jertfesce tótă averea spre a-şĭ susţiné cum póte puţinele scóle, ce le are, séu pe partea acelora, carĭ îlŭ esploatéză făr' de milă, îşĭ arógă asupră-ĭ drepturĭ, ce nu le au, îlŭ maltratéză şi'lŭ batjocurescŭ şi în fine îlŭ mai împiedecă de a se cultiva în limba lui, aşa cum cere interesulŭ lui de viaţă?

Cetéscă „pionerii culturei“ din Cluşiu corespondenţa nóstră de mai josŭ despre cele ce se petrecŭ în comitatulŭ, care a fostŭ făcutŭ cu forţa tributarŭ alŭ „Kulturegyletului“ şi rĕspundă-ne, cine suntŭ barbarii asiaţĭ, carĭ bântue cu nelegiuirile lorŭ acéstă nefericită ţéră?

Suferinţele Românilorŭ de pe Têrnave.

De pe Têrnava mică, Februarie 1887

Domnule Redactorŭ! In scóla de statŭ din Cetatea de baltă, din preste 180 copii de tóte patru confesiunile, îndatoraţĭ a frecventa scóla, în anulŭ curentŭ frecventéză numai 42, pentru că casa condusă de inspectorulŭ r. mag. pentru învĕţămêntŭ e unŭ edificiu micŭ, în care nu incapŭ mai mulţĭ de suma numită; plusulŭ de preste 140 copii — altcum cei mai mulţĭ, carĭ înainte de deschiderea scólei de statŭ, sub provisorii învĕţătorĭ confesionalĭ, au fostŭ învĕţatŭ a ceti şi a scrie, ba unii au fostŭ înaintatŭ cu progresulŭ făcutŭ până la catechismŭ etc. — caută sĕ se îndestuléscă cu instruirea prin preoţii lorŭ în religiune şi articulii de credinţă; apoi şi în suma de 42 copii (câţĭ încapŭ în casa de scólă) suntŭ numai de aceia, ai cărorŭ părinţĭ suntŭ mai cu stare şi mai uşorŭ potŭ plăti taxa de matriculare în suma de 2 fl. 25 cr. v. a. Invĕţătorŭ e unŭ flăcău »Szabo Istvan«, băiatŭ de bună speranţă (?) pentru maghiarisare; ev. ref., a învĕţatŭ trei clase în gimnasiu, a practicatŭ trei anĭ şi la miliţiă; va studia — după cum s'a esprimatŭ — şi pedagogia deplinŭ, numai sĕ mai servéscă câtĭva anĭ şi-şĭ va face ceva stare; se póte »înţelege« cu copii de tóte naţionalităţile, căcĭ scie bine *unguresce.* Ilŭ supĕră tare aceea, că léfa-i *puţină*, numai 460 fl. v. a., deşi e singurŭ, o duce cum vrea, dér se mângăiă cu aceea, că didactrulŭ de 2 fl. 25 cr. de fiecare copilŭ, încă e menitŭ — după cum se ḍice — pentru ajutorarea subsistinţei învĕţătorului, şi aşa îi mai póte servi lângă celea 460 fl. v. a., şi suma de 80—90 fl. v. a. culésă din tacse de matriculare, plus lemne pentru încălḍirea casei scolare gratuitŭ dela „grofulŭ“ din pădurile sale; căcĭ alte spese cu casa scolară până acuma nu s'au ivitŭ.

Unii negândiţĭ nu potŭ raţiona, că: lângă 5% după florinulŭ de contribuţiune, cum şi pentru ce mai plătescŭ de fiăcare copilŭ câte 2 fl. 25 cr. şi scóla totŭ pórtă numele de: scólă poporală de statŭ? Pe de acestia îi lăsămŭ sĕ-şĭ sfărme capetele, şi noi arătămŭ că: în 1885—1886 amŭ plătitŭ în folosulŭ scólei centrale de statŭ din Diciosântmărtinŭ 1%, (pentru ridicarea caselorŭ varmeghiei 4%, 5% pentru scóla poporală de statŭ din Cetatea de baltă şi câte alte repartiţiunĭ pentru susţinerea taurului şi vierului, pentru plătirea notarului, antistiei comunale şi a personalului de servitorĭ, cum şi a dărei de consumŭ) şi esecuţiunĭ pentru contribuţiunĭ. In anulŭ curentŭ vomŭ începe a plăti şi în suma celorŭ 10 miĭ fl. pe séma Kultur-egyletului din Cluşiu, astea suntŭ aşa şi avemŭ de unde le plăti, căcĭ câtŭ de bine ne merge sub fericitorii de popóre stăpânĭ! — Ni-sŭ înholbaţĭ ochii ca la broscoi, ne mai sarŭ din capŭ!

In 29 Ianuariu s'a luatŭ raţiociniulŭ judelui administrativŭ din cerculŭ Diciosântmărtinŭ pe anulŭ trecutŭ, acela voiosŭ de reuşită şi pentru distracţiă a proiectatŭ pre ḍiua viitóre 30 Ianuariu, vênătórea de sĕlbătăcimĭ în pădurile Craifalăului, aceea cu bucuriă a fostŭ primită de capulŭ comitatului şi atâţĭ sateliţĭ; încă în séra acelei ḍile poporulŭ din Şionfalău şi Craifalăŭ din casă în casă a fostŭ înscĭinţatŭ, că în ḍiua următóre sĕ iesă gata de hăităitŭ în pădurile Craifălăului; din 200 de hăitaşĭ mânaţĭ, au eşitŭ numai 140, căcĭ ceialalţĭ, vĕḍêndŭ că timpulŭ a înaintatŭ şi domnii n'au mai sositŭ, au mersŭ la biserică fiindŭ Duminecă şi chiar timpulŭ de rugăciune. „Măria sa“ solgăbirĕulŭ s'a mâniatŭ focŭ vĕḍêndŭ câţĭ absentéză; a trimesŭ gendarmii cu poruncă că, décă nu vorŭ avé lanţurĭ şi funii, sĕ cumpere sfóră din boltă până la preţŭ de 2 fl. v. a., şi pre toţĭ 60 de absenţĭ *sĕ-i ducă legaţĭ la dênsulŭ în Diciosântmărtinŭ*; *44 de ţĕranĭ* — căcĭ ceialalţĭ prinḍêndŭ de veste, o luaseră la sănĕtósa — *au fostŭ prinşĭ, plesniţĭ şi înboldiţĭ, apoi ferecaţĭ cotŭ la cotŭ şi târîţĭ în Diciosântmărtinŭ, unde solgăbirĕulŭ — după ce au fostŭ înjuraţĭ din înaltulŭ ceriului până în vĕzduhulŭ pămêntului — i-a datŭ pe mâna lui Miklos* (haiduculŭ), *a gendarmilorŭ, şi i-au închisŭ pre 48 óre, fără straiţă şi merinde; apoi i-a datŭ în séma pârcălabului, şi îndată au fostŭ împărţiţĭ pe la toţĭ ciocotonii* (oficialii) *de le au tăiatŭ lemne, au curăţitŭ staulele şi au căratŭ apă.* Mai trebue comentarŭ la asemenea miserii şi suferinţe?

Am auḍitŭ cĕ în Diciosântmărtinŭ la 22 Ianuarie a. c. inteliginţa şi oficialii maghiarĭ de acolo au datŭ — în sala comitatului — unŭ concertŭ cu danţŭ, pre séma kulturegyletului din Cluşiu, la care se ḍice că a participatŭ şi unŭ Românŭ (amploiatŭ). Despre acelŭ concertŭ nu sciu positivŭ vorbi nimica, căcĭ noi, de pre sate, nu putemŭ sci multe dela oraşe, apoi ai noştri de pe acolo astfelŭ de incidente neaflându-le demne de interesŭ publicŭ românescŭ, îşĭ ţinŭ gura şi tacŭ omenesce.

Unŭ ţĕranŭ păţitŭ.

Rĕscóla militară în Bulgaria.

Din Berlinŭ se telegrafiază, că *Germania* n'ar fi întrevenitŭ nicĭ într'unŭ chipŭ în favórea rebelilorŭ. Pressa berlinesă apróbă esecutarea rebelilorŭ.

Din *Sofia* primesce parisianulŭ „Temps“ următorulŭ raportŭ fórte pipĕratŭ: „In Sofia domnesce spaimă şi grózä; miliţienii au fostŭ desarmaţĭ. Se ḍice că persónele cele mai vĕḍute suntŭ închise şi bătute cu cnuta (?); între cei ce au fostŭ mai multŭ maltrataţĭ se află *Karavelov*, care trage de mórte. Cincḍecĭ de persóne suspiţiunate suntŭ aruncate în temniţă. Şépte oficerĭ au muritŭ de bătăĭ, cei arestaţĭ n'au ce mânca. „Aşa“, ḍice rusomanulŭ raportorŭ alŭ fóiei parisiane, „aşa susţine regenţa ordinea în Bulgaria.... acésta este o provocare directă a Rusiei. Regenţa, care crede că Rusia nu va interveni, vrea sĕ proclame independenţa absolută a Bulgariei“. — Totŭ asemenĭ raporturĭ primiră şi alte foi francese, în carĭ situaţiunea din Bulgaria este descrisă ca deplorabilă, deşi rĕscóla a fostŭ suprimată.

„Agenţia Havas“ anunţă de altă parte din *Sofia*, că 19 dintre cei arestaţĭ au fostŭ puşĭ în 7 l. c. pe piciorŭ liberŭ, doi pentru cauţiune. Fostulŭ ministru Sarafov şi ginerile lui Zankov, Luscanov, au fostŭ asemenea liberaţĭ. In urma plângerei fostului ministru de rĕsboiu Nikiforov, care s'a fostŭ jeluitŭ cătră consululŭ francesŭ, că a fostŭ maltratatŭ în arestŭ, ministrulŭ a ordonatŭ o cercetare specială.

Aceeaşĭ agenţiă anunţă, că în Rusciucŭ s'au sĕvĕrşitŭ cu totulŭ esecuţiunĭ de mórte în contra a 13 persóne. In Sofia au fostŭ arestate cu totulŭ 24, în Burgas 8 persóne. Arestărĭ s'au făcutŭ şi în Filipopolŭ, unde au fostŭ destituiţĭ mai mulţĭ oficerĭ. Miliţia din Sofia, care le părù suspiţiósă, a fostŭ desarmată. Cei arestaţĭ au fost maltrataţĭ.

Ministrulŭ preşedinte bulgarŭ *Radoslavov* primesce mereu gratulaţiunĭ şi manifestărĭ de încredere din provinciă pentru atitudinea energică a guvernului bulgarŭ.

*

In cercurile guvernamentale din *Londra* domnesce cu privire la rĕscóla din Bulgaria următórea părere: Rusia, se ḍice, a refusatŭ d'a ocupa Bulgaria pe unŭ timpŭ óre-care, sub anumite garanţii, ce le cere Austro-Ungaria şi Germania. Rĕscóla din Silistra şi Rusciucŭ deşteptă temerĭ, că Rusia are intenţiunea a crea în Bulgaria o asemenea stare de lucrurĭ, ca ocupaţiunea ruséscă sĕ apară ca singurulŭ mijlocŭ spre a împiedeca anarchia în Bulgaria. Diplomaţii ruşĭ asigură, că Rusia în urma celorŭ petrecute va trebuĭ în curêndŭ sĕ intervină activŭ în Bulgaria.

Organulŭ lui Bismarck *„Norddeutsche allg. Ztg“* scrie: In timpŭ ce regenţa bulgară judecă

aspru pe rebelĭ, se anunţă din Viena, că puterile de câteva ḑile suntŭ de acordŭ, sĕ provóce regenţa, ca sĕ convóce *Sobrania bulgară*. Regenţa va avé apoi sĕ depună mandatulŭ sĕu în mânile Sobraniei, accentuândŭ, că până acum ordinea a fostŭ susţinută, dér spre a procura ţĕrei linişte, ea recomandă alegerea unui nou *guvernŭ mixtŭ* (adecă unŭ guvernŭ compusŭ din independenţĭ şi Zankoviştĭ). Sobrania ar avé apoi a chiăma la guvernŭ câţiva *ómenĭ de încredere ruşĭ*, nu însĕ la postulŭ de ministru de rĕsboiu, şi noulŭ guvernŭ apoi sĕ facă nouĕle alegerĭ. — Cu modalitatea acésta anevoiă credemŭ, că vorŭ fi mulţămiţĭ Bulgarii.

Execuţia reciprocă a sentinţelorŭ judecătoresci în Ungaria şi România.

Printr'o ordinaţiune a ministerului de justiţiă către judecătoriile de ântêia instanţă şi către camerile de advocaţĭ se face cunoscutŭ, că sentinţe d'ale judecătoriilorŭ unguresci în afacerĭ civile, comerciale, marine şi cambiale se esecută în România numai în casŭ când intervine ministrulŭ de justiţiă r. românŭ, precum şi de altă parte sentinţe judecătoresci române se esecută în Ungaria numai atuncĭ, când ajungŭ la respectivele judecătorii unguresci prin intervenirea ministerului de justiţiă r. ungurescŭ. Mai departe se facŭ atente camerile de advocaţĭ, că zace în interesulŭ partidelorŭ care facŭ execuţiunile, sĕ angageze în România unŭ împuternicitŭ, care nu trebue sĕ fiă elŭ însuşĭ advocatŭ, dér trebue sĕ aibă împuternicirea, spre a puté elŭ angagia unŭ advocatŭ, şi în totŭ casulŭ are sĕ apară înaintea judecătoriei pentru a efectui execuţiunea. In fine se mai atrage atenţiunea, că documentulŭ originalŭ (obligaţiune, cambiu, contractŭ etc.), pe care s'a întemeiatŭ sentinţa judecătorésca, are sĕ se pună neconditionatŭ la dispositiune împuternicitului, deórece din împrejurarea, că acestŭ documentŭ nu se póte arăta îndată la pertractarea pretenţiunei, de obiceiu se nascŭ procese laterale (secundare) şi alte turburărĭ ale procedurei.

SCIRILE ḐILEI.

Unŭ corespondentŭ alŭ lui »Ellenzék« se plânge contra inspectorului scolarŭ din comitatulŭ *Hunedórei*, pentru că acesta a conferitŭ unui Românŭ staţiunea vacantă de învĕţătorŭ la şcóla elementară din Zajkány. Deşi despre acestŭ învĕţătorŭ nu se póte ḑice că ar fi comisŭ nicĭ unŭ faptŭ nepatrioticŭ, dér — adauge corespondentulŭ ungurescŭ — fiindŭ că fiă-care omŭ trage jarulŭ la óla lui, prea uşorŭ se póte întêmpla, ca învĕţătorulŭ din cestiune sĕ dea elevilorŭ sĕi unŭ astfelŭ de spiritŭ, încâtŭ acestora sĕ nu li se mai pótă însuşi sentimentulŭ patrioticŭ. Corespondentulŭ »patriotŭ« mai adauge, că Românii din părţile acele s'au abţinutŭ în modŭ demonstrativŭ de a lua parte la unŭ balŭ, ce l'a aragiatŭ tinerimea maghiară din Haţegŭ şi jurŭ, la 19 Februarie, în favorulŭ „Kulturegylet«-ului.—Onóre Româniloru din acele părţĭ! Trebue sĕ 'nţelégă „patrioţii" jidano-maghiarĭ, că Românulŭ Românŭ vrea sĕ rĕmână.

—x—

Corŭ nou de plugarĭ s'a înfiinţatŭ în comuna *Chinezu* sub conducerea şi în urma stăruinţelorŭ venerabilului părinte Alexandru *Crăţiunescu*. Acestŭ corŭ a cântatŭ pentru prima dată sânta liturgiă Duminecă în 15 Februariu sub conducerea d-lui învĕţătorŭ Petru Baranu.

—x—

Asentarea în comitatulŭ *Murĕşŭ-Turda* s'a începutŭ la 1 Martie. Din 628 tinerĭ numai 84 s'au aflatŭ apţĭ pentru serviţiulŭ militarŭ, aşa că din cifra recerută lipsescŭ încă 20. Din asta causă e fórte probabilŭ că în anulŭ viitorŭ va fi chemată şi acolo la asentare classa a patra de etate.

—x—

Unŭ óre-care Horvath Laszlo constată în „Kolozsvár" lipsa de preoţĭ şi bisericĭ unguresci, pe carĭ le află de neapărată trebuinţă pentru a sigura pe Maghiarĭ contra periculului „valahisărei". In causa acésta Horvath îndémnă pe connaţionalii sĕi »patrioţĭ« sĕ ia esemplu dela Românĭ, căcĭ aceştia orĭ cum, dér îşĭ dau silinţa şi nu este comună românéscă, fiă ea oricâtŭ de ticălósă, care sĕ nu-şĭ aibă biserica şi preotulŭ sĕu românescŭ. — Incepŭ căldurile.

—x—

Nou numitulŭ ambasadorŭ austro ungarŭ pe lângă curtea română, contele *Goluchowski*, va pleca la sfêrşitulŭ sĕptĕmânei acesteia dela Lemberg la postulŭ sĕu din Bucurescĭ.

—x—

Inspectorulŭ de şcóle din comitatulŭ *Cluşiului* a cercetatŭ ḑilele acestea şcóla poporală ortodoxŭ-israelită din Cluşiu. A rĕmasŭ fórte satisfăcutŭ, şi prin câteva rêndurĭ scrise în ḑiarulŭ şcólei şi-a esprimatŭ recunoscinţa faţă cu spiritulŭ »patrioticŭ« şi sistemulŭ potrivitŭ ce se practică în instruirea elevilorŭ. — Mai e vorbă!

—x—

Din causa *bólei egiptene de ochĭ* ce bântue în *Alunenĭ*, comitatulŭ Cluşiului s'a închisŭ şcóla. Pe lângă scolarĭ, sufere şi învĕţătorulŭ de trahomă.

—x—

Cu multă sumeţiă raportézá ḑiarele unguresci despre unŭ faptŭ de „eroismŭ patrioticŭ", întêmplatŭ într'o cârciumă din *Sepsi St. Georgiu*. Unŭ ţĕranŭ românŭ cu numele Vancea—scrie „Sz. N.",—ameţitŭ de puterea vinului, a strigatŭ: „Trăéscă Ţarulŭ muscălescŭ!« Pentru acéstă neiertată „crimă" ţĕranulŭ român primi o palmă dela vecinulŭ sĕu.—Nu scimŭ în cât este adevĕrată acéstă faimă, ḑiarele unguresci însĕ o reproducŭ cu mare plăcere şi póte că vorŭ cere ca acéstă ḑi sĕ se trécă între ḑilele de sĕrbătorĭ „eroice".

—x—

In fabricele lui *Krupp* din Prusia domnesce actualmente o activitate febrilă pentru armata germană — »Kreuzzeitung" anunţă, că construcţiunile de barace militare în Toul şi Nancy suntŭ aprópe terminate.

—x—

Comisionarulŭ *Zvetkov*, care a fostŭ împuşcatŭ pentru participare la revolta din Rusciucŭ în urma sentinţei tribunalului de rĕsboiu, era şefulŭ halei de mărfurĭ de Braşovŭ în Rusciucŭ. Directorulŭ biuroului mijlocitorŭ de mărfurĭ de aci, George Miller, a plecatŭ aḑĭ la Rusciucŭ ca sĕ pună în ordine afacerea.

Vechile mânăstirĭ românescĭ în Bucovina.

Cetimŭ în „Revista Politică" din Suceava:

Inaltŭ prea Sfinţia Sa Mitropolitulŭ Dr.-Silvestru Morariu, inspectândŭ archidiecesa sa în anii 1881—1885, s'a încredinţatŭ despre multe neajunsurĭ privitóre la locaşurile dumneḑeescĭ, şi a făcutŭ în anulŭ 1886 luna Ianuariu unŭ raportŭ detailatŭ, pe care la înaintatŭ locurilorŭ competente.

In raportulŭ amintitŭ, Inaltŭ prea Sfinţia Sa Metropolitulŭ a făcutŭ propunerĭ motivate şi detailate privitóre la întreţinerea pe spesele fondului gr. or. alŭ Bucovinei a vechilorŭ mânăstirĭ din Vatra-Moldoviţei, Mănăstirea-Homorului, Voroneţulŭ, Şolca şi Horecea. Ministrulŭ de culte a rĕspunsŭ la aceste propunerĭ, cumcă mănăstirile numite au numai puţină valóre architectonică, şi prin urmare nu s'ar puté justifica întreţinerea şi adaptarea lorŭ pe spesele numitului fondŭ.

Nouĕ ne este cunoscutŭ, cumcă tóte aceste mănăstirĭ au unŭ deosebitŭ preţŭ atâtŭ în privinţa architecturei câtŭ şi mai cu sémă cu privire la pictura *al fresco*, apoi ca obiecte antice şi istorice ar merita tótă îngrijirea, nu numai pe spesele fondului nostru, dér chiar pe spesele statului, precum se face acésta în provinciile germâne ale imperiului nostru, unde statulŭ cheltuesce o sumă însemnată pentru susţinerea unorŭ monumente istorice, care au mai puţină valóre istorică decâtŭ numitele mânăstirĭ. Pe lângă acésta scimŭ, că fondulŭ religionarŭ, conformŭ uricului de fundaţiune, are a se întrebuinţa pentru scopurĭ bisericescĭ şi scolare ale credincioşilorŭ gr. or. din Bucovina. De ce dér guvernulŭ se opune sistematicŭ, când este vorba de susţinerea monumentelorŭ nóstre bisericescĭpe spesele fondului, care este creatŭ tocmai pentru astfelŭ de scopurĭ, ér de altă parte cheltuesce cu miile pentru alte scopurĭ care suntŭ cu totulŭ străine destinaţiunei fondului. precum este de pildă spitalulŭ din districtulŭ Câmpulungului, pentru care s'a încuviinţatŭ din fondŭ suma de 3000 fl.? Óre şi spitalulŭ acesta este scopŭ bisericescŭ séu scolarŭ? Nu suntemŭ în contra destinării sumei numite pentru acestŭ spitalŭ, fiindŭ spre binele poporaţiunei, dér atuncia suntemŭ îndreptăţiţĭ a pretinde ca monumentele nóstre istorice, bisericile şi mânăstirile nóstre antice sĕ nu rĕmâe de isbelişte şi de risŭ, ci sĕ se susţie şi ele pe spesele fondului. Statulŭ şi aşa nu cheltuesce unŭ banŭ pentru aceste locaşurĭ; de ce sĕ nu permită măcar fondului ca sĕ grijéscă de ele, fondulŭ fiindŭ menitŭ anume pentru acésta.

Salnicŭ, 2 Februariu 1887.

Domnule Redactorŭ! Una din cele mai marĭ piedecĭ ce stă în calea progresului popórelorŭ, care pórtă economia, a fostŭ şi este lipsa de comunicaţiune sĕu mijlócele de totŭ primitive.

Ţinutulŭ Sĕlagiului, însemnatŭ pentru multele pădurĭ, carĭ ilŭ traverséză, precum şi pentru însemnatele sale producte de bucate şi vinŭ, până acum doi-trei anĭ era aprópe cu desĕvĕrşire lipsitŭ de căi de comunicaţiune, înţelegŭ căi aşternute cu piétră. Afară de şoseua ce duce dela Lona pre la Dobêca către Ciucea, altă liniă de comunicaţiune nu aveamŭ şi greu o duceamŭ mai vêrtosŭ în timpŭ de tómnă şi primăvéră, când ploile muiau drumurile vicinalĭ şi cele campestre. Astăḑĭ guvernanţii noştri s'au „înduratŭ" a dărui — veḑĭ bine totŭ cu banĭ de ai noştri — şi Sĕlagiulŭ cu câte-va căi de comunicaţiune: dela Deşiu la Olpretŭ, Jibău, Zĕlău până în estremulŭ Selagiului ramificându-se icĭ colea prin căi vicinale bine îngrijite. Se face şi o cale ferată, carea va lega deocamdată Careii-marĭ cu Zĕlăulŭ. Lucrarea la acéstă cale ferată s'a începutŭ deja de câte-va sĕptĕmânĭ. Dér jarulŭ totŭ la óla lorŭ ilŭ tragŭ. Cu deosebire contele Alesandru Karoly, carele posede pădurĭ întinse la Cheja profitéză multŭ din construirea acestei linii ferate, căcĭ cele mai marĭ liferărĭ de materialŭ de lemnŭ se facŭ din pădurile lui. Pré puţinŭ profită şi bietulŭ poporŭ românŭ sĕlăgianŭ căpĕtândŭ de lucru la acéstă cale ferată, ér privaţii şi comunităţĭ politice şi bisericescĭ, carĭ posedŭ pădurĭ, vĕndŭ câte puţine lemne pre séma căiei ferate.

Guvernulŭ a îngrijitŭ ca şi acéstă cale ferată sĕ se facă acum, când poporulŭ sĕlăgianŭ e sĕrăcitŭ în cea mai mare parte cu totulŭ. Intre causele ce au contribuitŭ la decăderea materială a Sĕlăgienilorŭ putemŭ pune şi lipsa de comunicaţiune, pentru că în anii mă-

FOILETONŬ.

Poesii poporale,

culese de

Demetriu Moldovanŭ învĕţătorŭ în Şierbenĭ.

Pe dealu cu lilionŭ
Pasce murgu lui Iuonŭ,
Murgu pasce'npedecatŭ
Iuonŭ merge supĕratŭ
La şcólă la Belgăradŭ.
— Hai Iuoane dela şcólă
Că toţĭ ficiorii se'nsóră,
Şi fetele se mărită
Tu rĕmâi rujă'nvĕlită.
Frunḑă verde fóiă lată,
Nu stă lumea dintr'o fată
Nicĭ din tine, tu surată.
Căcĭ ficioru grădinarŭ
Când se bagă în grădină,
Tóte florile-i se'nchină.
Elŭ se uită şi totŭ tace,
Apoi rupe care-i place.
— Frunḑă verde de bobuţŭ
Fata'napoi i-o rĕspunsŭ:
Nu stă lumea 'ntr'unŭ drăguţŭ,
— Ba stă ḑéu décă-i mândruţŭ.

***

Alunicŭ, alunică,
Primăvéra-i nóptea mică,
Nu-i vreme de ibovnică.
Până'n luna lui Brumarĭ
C'atuncia-sŭ nopţile marĭ,
Şeḑĭ cu mândra câtŭ îţĭ place
Şi ḑiuă nu se mai face.

***

Tu te ducĭ bade sĕrace
Io cu doru tĕu ce-oiu face?
Că-sŭ copilă tineré
Dorulŭ tĕu nu-lŭ poţŭ ţiné,
Şi-sŭ copilă desmierdată
Io cu dorŭ nu-sŭ învĕţată.
— Draga mea, sufletulŭ meu
Ce-i face cu doru meu?
— Da l'oiu sĕmĕna'n liveḑĭ
Sĕ se facă mere verḑĭ,
Şi l'oiu pune'n sînŭ la tine
Sĕ-ţĭ trécă de dorŭ de mine.

***

Câte păsĕrele'n codru
Tóte mĭ-au cântatŭ la modru,
Numai tălharulŭ de cucŭ
Mĭ-a cântatŭ ca sĕ mĕ ducŭ.
Nu-mĭ pare rĕu, că mĕ ducŭ
Că mĭ pare rĕu după plugŭ,
După plugŭ şi după fiére
După carulŭ cu prisnele,
După mândra cu inele.

***

Las' sĕ vaḑă orĭ şi care,
Cu sĕracŭ, cu gazdă mare,
Cătana ce plată are
Pe cincĭ ḑile trei piţule.*)
Cincĭ crucerĭ pe aţă négră,
Trei crucerĭ pe streifă albă,
Cincĭ crucerĭ ii dau pe vicsŭ
Cincĭ pe cue la cipicĭ.
Cincĭ cruceri'sŭ pe unsóre
Cincĭ crucerĭ la spălătóre.
Frunḑă verde de alţarĭ
Mĭ-au mai rĕmasŭ doi creiţarĭ,
Sĕ-mĭ iéu şi io o ţigară
Sĕ iesŭ la spaţirŭ afară,
Cu mândra de subsuóră.
Ţigara nu o-am gătatŭ
Neamţulŭ porunca mĭ-a datŭ.

***

Mĕi bădiţă péná verde
Rĕu mĕ temŭ că io te-oiu perde,
Că te-am mai perdutŭ odată
Şi te-am cĕtatŭ lumea tótă,
Te-am găsitŭ la bolta scrisă
Unde ţinŭ dragostea'nchisă,
M'am rugatŭ boltaşiului,
Sĕ îmĭ dea cheiţele,
Sĕ deschidŭ boltiţele
Sĕ-mĭ mai vĕdŭ dragostele.

***

Slobodĭ Dómne focŭ şi pară
Unde-a fostŭ bădiţ'aséră,
Că io multŭ l'am aşteptatŭ
Cu cină şi cu lumină,
Şi cu dorŭ dela inimă,
Déc'am vĕḑutŭ că nu vine
Pusei doru'n căpĕtâi,
Cu dragostea mĕ'nvĕlii
Dómne bin' mĕ hodinii.

***

Mândra cu ochĭ mohorîţĭ
Totŭ în gură s'o sĕruţĭ
Şi la ochĭ sĕ nu te uiţĭ,
Că la ochĭ de te-i uita
Şépte bóle te-or lua,
Şépte bóle şĭ-o lingóre
Şĭ-o părechiă de frigurĭ
Mestecate cu junghiurĭ.

***

Vai mândruţă bin' te porţĭ
Că pe tin' te iubescŭ toţĭ,
De te-ai purta Sâmbăta
Cum te porţĭ Dumineca,
Dómne bine ţĭ-ar mai sta,
De te-ai purta'n ceste ḑile
Cum te porţĭ acum cu mine,
Mândră câtŭ ţĭ-ar sta de bine!
Dér săraca mândra mea
Dumineca-i măghieranŭ,
Lunea-i flóre de bostanŭ,
Dumineca-i trandafirŭ
Lunea lobodă şi scirŭ.

*) Trei ḑecerĭ, firfiricĭ.

noşĭ de bucate şi vinŭ, aceste producte interne neavêndŭ exportŭ, se vindeau pe preţŭ de totŭ scădutŭ; aşa de esemplu 1 feriă vechiă de vinŭ nou cu 20—50 cruceri, ceea ce esistândŭ căi de comunicaţiune nu s'ar fi întêmplatŭ, căcĭ producentulŭ ar fi căutatŭ a'şĭ scóte productulŭ la o piaţă, unde sĕ capete preţŭ mai bunŭ.

Vitregitatea cu care a fostŭ tractatŭ acestŭ ţinutŭ frumosŭ din partea guvernanţilorŭ a adusŭ cu sine perderea echilibrului intre venite şi sarcinele publice, de aci atâta restantă de dare în acestŭ comitatŭ, încâtŭ ministrulŭ de finanţe s'a vĕdutŭ necesitatŭ a face relaxare de 50% din restanţa de dare datorită dela anulŭ 1883 înainte.

Numai de s'ar sci folosi — şi de n'ar fi pré târdiu — poporulŭ selagianŭ, carele în maioritate absolută este romănescŭ, de s'ar sci folosi dicŭ, acestŭ poporŭ multŭ încercatŭ, de avantagiele aceste, căi de comunicaţiune, şi sĕ nu lase aceste avantagie în mânile jidanilorŭ. Şi aci este datorinţa conducĕtorilorŭ poporului, a preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ în prima liniă, şi apoi a inteligenţilorŭ laicĭ de a deştepta poporulŭ de ce preţŭ este calea ferată, că aceea nu are însemnătate numai întru atâta, că mai repede şi mai uşorŭ putemŭ călĕtori unde ne place, la rude, amicĭ, la întrunirĭ de petrecere etc., ci aceea ne pune în legătură cu lumea mare, pe ea ne putemŭ transporta productele în locurĭ unde se plătescŭ mai bine, că chiar valórea pămêntului, a pădurilorŭ cu facerea acestei căi se ridică. Aceea ne pune în prospectŭ, că décă vomŭ cultiva cu totŭ dinadinsulŭ pomăritulŭ, de aci înainte nu vomŭ fi siliţĭ a vinde productulŭ brutŭ cum eramŭ până aci necesitaţĭ, ci pómele prelucrându-le, le vomŭ puté esporta dobêndindŭ preţurĭ îndecite.

Dela conducĕtorii poporului selăgianŭ aşteptămŭ ca sĕ-lŭ inveţe şi deştepte, sĕ îmbrăţoşede meseriile, căcĭ prin deschiderea acestei căi de comunicaţiune, sĕ deschide şi meseriilorŭ unŭ mai largŭ viitorŭ, şi mai pre susŭ de tóte sĕ-lŭ îndemne a îmbrăţişa comerciulŭ, căcĭ acesta este carele aduce bunăstare atâtŭ individilorŭ şi familielorŭ, câtŭ şi naţiunilorŭ.

Şi conducĕtorii poporului selagianŭ îşĭ vorŭ împlini datoria, despre acésta suntemŭ sigurĭ. Atâtŭ clerulŭ, câtŭ şi învĕţătorimea şi inteligenţa laică din Selagiu au datŭ destule probe, câtŭ de tare iubescŭ poporulŭ pre care-lŭ conducŭ, înfiinţândŭ pentru cultivarea lui deosebite reuniunĭ, şi mai pre urmă »Silvania.«, banca naţională de împrumutŭ care are sĕ aducă multŭ folosŭ poporului selagianŭ. Aceştĭ conducĕtorĭ nu vorŭ lipsi nicĭ acum dela postulŭ lorŭ.

Ausonia.

Braşovŭ, în 22 Februarie 1887.

Mulţămită publică. Cu ocasiunea arangiării producţiunii Românilorŭ din Braşovu-vechiu dela 31 Ian. (12 Februariu) a. c. furămŭ măguliţĭ cu o întêmpinare neaşteptată din partea Onoratului publicŭ din locŭ, atâtŭ în ce privesce participarea la producţiune, câtŭ şi în ce privesce sprijinirea materială. Acésta ne servesce de unŭ stimulŭ nestrămutatŭ alŭ prea neînsemnatelorŭ nóstre stăruinţe pentru viitorŭ.

Numĕroşii participătorĭ ai numitei producţiunĭ au însufleţitŭ tinerimea nóstră poporală la nouĕ şi mai marĭ îndeletnicirĭ pe tĕrêmulŭ culturalŭ pe de-o parte, ér pe de altă parte au delăturatŭ multe neajunsurĭ ale copiilorŭ sĕracĭ prin marinimósele D lorŭ contribuirĭ.

Ne simţimŭ decĭ prea mulţămitorĭ şi recunoscĕtorĭ faţă de numiţii marinimoşĭ pentru acestŭ duplu sprijinŭ şi-i rugămŭ a primi din parte-ne şi pe acéstă cale cele mai călduróse mulţămirĭ.

P. T. Domnĭ, carĭ au făcutŭ contribuirĭ peste preţulŭ întrării suntŭ următorii: Ioanŭ Branŭ de Lemeni 2 fl., P. Zănescu 3 fl., N. N. 2 fl. 50 cr., G. Perşinarŭ parochŭ 1 fl, I. Dobreanu profesorŭ 1 fl., Alex. Irimie neguţ. 1 fl. N. Oancea invĕţ. 1 fl., I. Bărbatŭ neguţ. 1 fl, L. Maximilianŭ comis. 50 cr., G Chelarŭ prof. 50 cr., S. Moldovanŭ prof. 50 cr., I. Boambănŭ 50 cr., V. Antoniu pantofarŭ 50 cr., I. Panţu prof. 50 cr., I. Lengerŭ adv. 50 cr., G. B. Poppŭ comers. 50 cr., V. Meşotă 30 cr.

Venitulŭ acestei producţiunĭ a fostŭ preste totŭ 117 fl. 20 cr., ér spesele 65 fl. 10 cr. prin urmare a rĕmasŭ unŭ venitŭ curatŭ în sumă de 52 fl. 10 cr. v. a.

Comitetulŭ.

Ultime sciri

Moscova, 8 Martie. — „Gazeta de Moscova“ dice că mórtea victimilorŭ bulgare va da nascere la evenimente nouĕ şi face ca istoria sĕ înainteze cu unŭ pasŭ.

Parisŭ, 8 Martie.— Directorii căilorŭ ferate ruse au primitŭ instrucţiunĭ pecetluite cu ordinulŭ de a nu le deschide decâtŭ în casulŭ unei mobilisărĭ a armatei.

Petersburgŭ, 8 Martie. — Aicĭ se continuă cu o activitate febrilă a se lucra în vederea complectarii armamentelorŭ. Şefii de gară au primitŭ instrucţiunĭ secrete în vederea unui casŭ de mobilisare.

Parisŭ, 8 Martie. — Diarulŭ „Les Debats“ dice, că sfaturile ce le dau Italienilorŭ ómenii de statŭ dela Viena, dela Berlinŭ şi dela Londra suntŭ mai puţinŭ desinteresate decâtŭ cele ce le primescŭ din partea Franciei.

Parisŭ, 8 Martie—Diarulŭ „La République Française“ dice, că este puţinŭ probabilŭ ca principele de Bismarck sĕ pue mare basă pe soliditatea alianţei Italo-Germano-Austriacă. Fóia francesă se îndoeşce că camera italiană sĕ fiă dispusă a reînoì acéstă alianţă.

Bucurescĭ, 8 Martie. — Guvernulŭ a expulsatŭ pe căpitanulŭ Bendereff şi alţĭ patru insurgenţĭ bulgarĭ, carĭ toţĭ au plecatŭ în Rusia. Afară d'asta s'a făcutŭ cunoscutŭ şi altorŭ refugiaţĭ bulgarĭ, că aceeaşĭ mĕsură se va lua şi în contra lorŭ décă nu vorŭ părăsi ţéra.

Bucurescĭ, 8 Martie. — Din Sofia se anunţă că guvernulŭ regenţei e decisŭ a convoca Sobrania şi a 'i expune situaţiunea cerêndŭ a i se prelungi puterile séu a proceda imediatŭ la alegerea unui principe.

DIVERSE.

Cumnatulŭ amoresatŭ. — In Knézŭ, unŭ satŭ din comitatulŭ Timişŭ, se petrecù o întêmplare sângerósă. George Muranŭ, unŭ avutŭ economŭ, a cărui nevastă murì anulŭ trecutŭ, luà în casă pe drăgălaşa şi tênĕra sa cumnată recunoscută de Iléna Consândéna satului. Ea îi vedea de gospădăriă şi îngrija de cei 3 copii ai sĕi. Relaţia între fată şi cumnatulŭ ei luà cu timpulŭ unŭ caracterŭ intimŭ şi în satŭ se vorbea despre căsătoria lorŭ ca de unŭ lucru sigurŭ. Acésta însĕ nu împiedică câtuşĭ de puţinŭ pe mândrulŭ Paja Markus, unŭ tênĕrŭ şi neînsuratŭ economŭ, a întêmpina pe frumósa Mariţă cu amabilităţile sale, ér când acésta păré a nu fi rĕmasŭ indiferentă pentru simţirile sale, o cercetà de mai multe orĭ în casa lui Muranŭ, mai adesea însĕ în lipsa acestui din urmă, şi aşa de bătătorŭ la ochĭ, încâtŭ în cele din urmă începù şi amoresatulŭ cumnatŭ a bănuì ceva. Pacĭniculŭ Muranŭ se hotărî, stândŭ astfelŭ lucrurile, a se logodi în tótă forma cu cumnata sa, şi după ce se şi făcuse acésta, se duse elŭ însuşĭ la temutulŭ sĕu rivalŭ spre a'i împărtăşi faptulŭ, rugându-lŭ totdeodată a înceta cu visitele la frumósa Mariţa, deórece nu va puté sĕ sufere mai multŭ turburarea vieţei sale conjugale. Flăcăulŭ îi dădù unŭ rĕspunsŭ despreţuitorŭ, luându-lŭ în rîsŭ, ceea ce înfurià pe Muran atâtŭ de tare, încâtŭ îi trase, o palmă. Acesta luà unŭ cuţitŭ de cuină ce se afla pe masă şi'lŭ împlântà în peptulŭ lui Muran, aşa că acesta espirà după vre-o câteva minute. Omorîtorulŭ se înfăţişà elŭ însuşĭ înaintea tribunalului din Vinga.

Regele Milanŭ autorŭ. — Sub acestŭ titlu a publicatŭ »Zastava“ din Neoplanta unŭ foiletonŭ, prin care lovesce aspru în actualulŭ regentŭ alŭ Serbiei. Anulŭ trecutŭ, aşa istorisesce fóia, a publicatŭ direcţiunea teatrului naţionalŭ sêrbescŭ din Belgradŭ unŭ premiu de 100 galbinĭ pentru cea mai bună dramă sêrbéscă. Timpulŭ d'a se cerceta dramele întrate se apropia, când se rĕspîndì faima, ca a presentatŭ cineva o dramă sub titlulŭ „Nemanjie,“ care întrece pe tóte celelalte drame, şi póte rivalisa cu cele mai eminente scrierĭ ale lui Schakespeare! Sosì diua decisiunei şi scrisorile cu numele concurenţilorŭ fură deschise, însĕ autorulŭ dramei „Nemanjie« nu se numea. Elŭ declarà că voesce sĕ rĕmână deocamdată anonimŭ, spre a audi mai ântêiu apreţiarea publicului şi pe urmă „póte că sĕ se descopere.« Drama fù premiată şi representarea ei se va da în 22 Februariu în teatrulŭ naţionalŭ din Belgradŭ. In aceea di e aşa numita serbare a statului, di de amintire a proclamărei Serbiei ca regatŭ. După cum dice „Zastava,“ regele Milanŭ e autorulŭ acestei drame, adică elŭ a alesŭ materia şi a plănuitŭ şi pusŭ în scenă acţiunea, ér Dr. Vladan Georgievics recunoscutŭ ca poetŭ, a prelucratŭ textulŭ, respective l'a corectatŭ. Tendinţa lucrărei are în vedere a arăta ca oposiţiunea poporului în contra regelui e neînţeléptă şi nedréptă. Intemeiătorul primei dinastii regeştĭ sêrbe a Nemanjilor a avut sĕ lupte cu apriga şi îndărătnica oposiţiune a poporului sĕu, şi totuşĭ şĭ-a susţinutŭ politica tare şi nestrămutatŭ în contra aşa numitei vointe a poporului, prin neînfrânta şi înţelépta-i guvernare 'şĭ-a ajunsŭ ţinta, şi capii partidelorŭ 'şĭ-au plecatŭ capulŭ cu entusiasmŭ înaintea resultatului voinţei de ferŭ a primului rege alŭ Nemanjilorŭ. — Asta e cuprinsulŭ dramei. Oposiţiunea actuală din Serbia crede că acéstă dramă se referă la ea şi o atacă fórte aspru, se vorbesce chiar că se vorŭ face demonstrărĭ cu ocasiunea representărei, ca şi cu prima încercare a representărei piesei »Rabagas“ la care se iscară încăerărĭ sângeróse pe stradă. In modŭ aspru suntŭ cu deosebire atacaţĭ regele Milanŭ şi Dr. Vladan Georgievics în diarele naţionale sêrbescĭ, carĭ aparŭ în Ungaria. Pe regele Milanŭ îlŭ compară cu Nero, care s'a amestecatŭ printre actorĭ, precum actualu rege alŭ Serbiei s'a amestecatŭ printre literaţĭ, spre a'şĭ apĕra politica s'a de guvernare printr'o dramă. In cercurile guvernamentale se respingŭ aceste atacurĭ neîntemeiate şi se aştéptă cu nerăbdare representarea dramei »Nemanjie,« care se va representa în presenţa regelui Milanŭ şi a întregei sale suite. Poliţia ia mĕsurĭ pentru a împedeca scene turburătóre.

Intr'unŭ momentŭ de zăpăcélă. — Doi prietenĭ se oprescŭ pe bulevardŭ şi între altele începŭ convorbirea următóre:

— Inchipuesceţĭ, dice unulŭ din ei, că soţia mea întrebuinţéză o pudră, care pare că este făcută cu zahar... De câte orĭ o sărutŭ, îmĭ pare că mănâncŭ zahar.

— Ai dreptate. Asta am observat'o şi eu.

La numĕrulŭ acesta se adauge unŭ suplementŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Ce folosŭ am de condeiu
Şi sĕ şedŭ pe canapeiu,
Ce folosŭ de penişóră
Décă n'am o drăguşóră,
Sĕ mĕ ţie 'n brăţişóră
Şi sĕ-mĭ dée gurişóră.

***

Mândră dragostele nóstre,
Au rĕmasŭ pustii pe cóste,
Erĭ am fostŭ mândră la ele
Am aflatŭ că-sŭ viorele,
Viorele trei-colorĭ
Când le vedĭ mândruţă morĭ.

***

De-ar da Dumnedeu o mórte
Sĕ móră fetele tóte,
Sĕ rĕmână ficiorii
Sĕ sbiere ca taurii.
Und'orŭ vidé-o pétră albă
S'alerge şépte odată
Se gândéscă că-i o fată.

***

Ciudă-li la ruginóse,
Că mĭ-e drăguţa frumósă,
Fiă-le că deu nu-mĭ pasă,
Bine că-i mândra frumósă,
E albă nesăpunită
Roşiă nerumenită,
Subţirică nu pré grósă
Par'că-i ruja din feréstră.

***

Bade bădişorulŭ meu
Ajungă-te dorulŭ meu
Und'. ţĭ a fi drumulŭ mai greu
Pe şesulŭ Sibiiului
In spatele murgului.
Murgu sĕ se opintéscă
Oblu 'n capŭ sĕ te trântéscă,
Mâna stângă sĕ ţĭ-o frângă
Şi cea dréptă sĕ ţĭ-o rupă,
Sĕ ţii frêulŭ cu dinţii
Sĕ te 'nveţĭ bade-a minţí,
Fete a batjocorí
Copile-a ciufului.

***

Mĕ uitai din dealŭ în luncă
Sĕ vĕdŭ mândra unde lucră
Şi de-amédŭ unde se culcă
Sĕ mĕ ducŭ sĕ-i facŭ o umbră,
Sĕ n'o ardă sórele
Că-i albă ca Dómnele.

***

Mĕi bădiţă bade mĕi
Când vii tu séra la noi,
Vină bade prin grădină
La uşă i-oiu da slănină,
La căţea i-oiu da făină.
Şi căţéua n'a blesdi
Nicĭ uşa n'a cârţii
Şi-apoi bade ne-omŭ iubi.

***

Mândruţă cu casa 'n colţŭ
Iubesce-mĕ de mĕ poţĭ,
— Iubi-v'a dracu pe toţĭ,
C'oiu iubi pe care 'mĭ place
Că nicĭ Domnii n'au ce'mĭ face,
Că şi Domnii au drăguţă
Véra le pórtă 'n căruţă,
Şi érna în săniuţă.

***

Frundă verde de trifoiu
M'a cerutŭ unŭ vĕduoi.
Trandafirŭ foiţă verde
N'are maica şépte fete,
Ci m'are numa pe mine
Şi m'a da und'a fi bine.

***

Pingă Mureşŭ, pingă Tisă
Mere o copilă descinsă
Cu murguţu ei de frêu
Totŭ prin érbă până'n brêu,
Murgu pasce şi rênchiéză,
Mândra dórme şi viséză.
Murgu copita lovesce
Mândra sare, se tredesce.
„Aséră când m'am culcatŭ
Audĭ, bade, ce-am visatŭ:
Am visatŭ că-i ruptă 'n douĕ
Năfrămuţa ta cea nouĕ“.
— „Ba năframa mea-i la mine,
Da-i ruptă inima 'n tine,
Ruptă e inima ta,
Şi a ta şĭ-a maică-ta
Că te temĭ că te-oiu lăsa!«

***

Astupă-ţĭ mândră dinţii
C'oiu veni şi te-oiu peţi
După Pascĭ a treia di.
Astupă-ţĭ mândră gura
C'oiu veni şi te-oiu lua
La tómnă de n'a ploua.
De rêndu că eştĭ bĕtrână
Nu-ţĭ potŭ băga nicĭ o vină,
Că vre-o dece d'or mai trece
Or fi patrudecĭ şi dece.

***

Rĕu maică m'ai blăstĕmatŭ
Tocma'n diua de Crăciunŭ
Ca sĕ fiu cătană 'n drumŭ,
Sĕ n'am Pascĭ sĕ n'am Rosale
Făr' sĕ totŭ umblu pe cale,
Puşca-mĭ rupe umĕru
Pătrântaşiu mijlocu
Baioneta totŭ trupu.

***

Nu fi maică supĕrată
C'am eşitŭ dintr'a ta casă,
Că şedŭ în casă de didŭ
Şi mâncŭ la prifondŭ plângêndŭ.

***

Păn' ce-i omulŭ tinerelŭ
Nu mai sci dorulŭ de elŭ,
Décă omu 'nbĕtrânesce
Dorŭ şi jalea îlŭ găsesce.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 8 Martie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96 40
Rentă de hârtiă 5%	85 10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.10
Renta de hărtiă austriacă	73 29
Renta de arg. austr.	79 60
Renta de aurŭ austr.	108 20
Losurile din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare	854 60
Act. băncei de creditŭ ung.	282.70
Act. băncei de creditŭ austr.	274.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.05
Napoleon-d'orĭ	10.15
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.70
Londra 10 Livres sterlinge	128.74

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 21 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89—	90—
Renta rom. amort. (5%)	91¾	92¾
» convert. (6%)	83—	84—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	98½	99¼
» „ „ (5%)	82¾	87½
» » urban (7%)	95½	96¼
» » » (6%)	89¼	90¼
» » » (5%)	78—	79—
Banca națională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	20.50	21.25
Bancnote austriace contra aurŭ	1.90	2.01

Cursulu pieței Brașovŭ
din 9 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.29	Vênd.	8.32
Argint românesc	»	8.25	»	8.30
Napoleon-d'orĭ	»	10.09	»	10.14
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 97	»	6.02
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea diarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Mersulŭ trenurilorŭ
Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
Brașovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
Sighișóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19	—
Micăsasa	1.05	—	11.31 / 11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
Clușiu (	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12,30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
Predealŭ (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.23
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4.52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6 33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ

B. Nr. 299 1887.

Publicațiune.

§-ulŭ 9 alŭ art. de lege XX din anulŭ 1886 pentru gloate conține următórea disposițiune:

„Oficerii dela gloate se vorŭ numi dintre ce-„tățenii statului ungarŭ de cătră ces. și apost. „reg. Maiestate, în urma propunerii ministrului „de honvedĭ care îĭ alege deja în timpŭ de pace din anŭ în anŭ.“

Deórece prescripțiunea pentru esecutarea mai susŭ citatului articulŭ de lege s'au și datŭ afară, se provócă prin acésta acei cetățenĭ ai statului, carĭ dorescŭ a fi întrebuințațĭ la chiemarea glótelor ca oficerĭ de glóte și carĭ potŭ îndeplini condițiunile stabilite în cele ce urméză, sĕ'și anunțe cererea lorŭ privitóre la acésta **celŭ mai târḑiu până la 16 Martie a. c. 12 óre din ḑi** în cancelaria oficiului primăriei și adecă în fiecare ḑi între **9—12 óre a. m. și 3—5 óre p. m.**

Conscrierea aspiranțilorŭ la rangulŭ de oficerĭ la gloate, respective prenotarea pentru acésta urméză, cu privire la factorii ce influințéză în modŭ esențialŭ prima întrare în vigóre a legii asupra gloatelor, **pe calea publicațiunei de față** escepționalŭ numai în anulŭ curentŭ 1887; pe când în viitorŭ petițiunile **scutite de timbru,** ce țintescŭ o astfelŭ de prenotare, împreună cu adnexele lorŭ, vorŭ fi sĕ se triméță comandelorŭ de cercŭ ale gloatelorŭ, în ințelesulŭ punctului 95 alŭ „prescrierei privitóre la esecutarea legii asupra gloatelorŭ în țerile corónei ungare“, precum și observându-se disposițiunile relative la acésta ce se vorŭ emite la timpulŭ sĕu de ministrulŭ honveḑilorŭ.

Pentru cei interesațĭ servéscă următórele spre informațiune:

1. La prenotare pentru unŭ rangŭ de oficerŭ la gloate potŭ concura, în sensulŭ legii, **peste totŭ** numai acei cetățenĭ ai statului, carĭ nu aparținŭ armatei comune (marinei de rĕsboiu) și reservei întregitóre, nicĭ honveḑimei și gendarmeriei și nicĭ gardei financiare séu personalului pădurilor statului.

2. Condițiunea neapĕrată pentru numire o forméză, amĕsuratŭ §-lui 5 alŭ prescrierei, sub tóte împrejurările deplina posesiune a onórei cetățenescĭ și esercitarea drepturilorŭ cetățenescĭ.

3. Dela fiecare concurentŭ se pretinde necondiționatŭ sĕ aibă calificațiunea necesară pentru postulŭ de oficerŭ de gloate.

De aceea, acei cetățenĭ ai statului, carĭ peste totŭ n'au primitŭ o instrucțiune militară, potŭ concura pentru obținerea rangului de oficerŭ de gloate numai în acelŭ casŭ, décă se vorŭ obliga de bună voiă sĕ asculte la cursulŭ pentru aspiranții de oficerĭ de gloate, despre care se vorbesce amĕrunțitŭ mai josŭ.

4. Cererea de înrolare se póte face pentru infanteria și cavaleria de gloate. Dela cei carĭ aspiră a intra la cavaleriă se cere însă sĕ scie călări perfectŭ și sĕ scie umbla cu caii.

5. Dela cetățenii din Ungaria se pretinde sĕ cunóscă perfectŭ limba maghiară, ér dela cetățenii Croației-Slavoniei se pretinde cunóscerea perfectă a limbei croate, în vorbire și scriere.

6. Cererile de înrolare vorŭ fi considerate numai în acea mĕsură, în care va cere necesitatea ca sĕ se întregéscă contingentulŭ de oficerĭ de gloate.

Pe calea concursului potŭ câștga rangulŭ de oficerĭ de gloate:

A) Dintre foștii soldați.

1. Acei **foștĭ oficerĭ** și **cadețĭ (locțiitori de oficerĭ),** carĭ 'șĭ-au depusŭ rangulŭ (distincțiunea de cadetŭ) orĭ după împlinirea serviciului orĭ din o altă causă **neconstrĕngĕtóre** și carĭ **nu mai suntŭ supușĭ îndatorirei de a servi la gloate,** însĕ se anunță **de bună voiă** la glóte și dorescŭ a fi prenotațĭ în rangulŭ ce l'au avutŭ mai 'nainte.

2. Acei **foștĭ oficerĭ și cadețĭ (locțiitori de oficerĭ),** carĭ se află încă în **etatea obligătóre la glóte** și fără sĕ fi servitŭ la honveḑimea ung., au eșitŭ directŭ din armata comună.

Din contră **foștiĭ oficerĭ de honveḑĭ** și **cadețĭ (locțiitorĭ de oficerĭ),** deórece ei și fără de acésta se conscriu pe temeiul respectivelorŭ prenotărĭ, se țînŭ în evidență și se și numescŭ amĕsuratŭ trebuinței din partea autorităților honveḑimei, n'au nevoiă sĕ intervină în specialŭ spre a fi prenotațĭ ca oficerĭ de gloate.

3. Acei foștĭ **suboficerĭ**, fără deosebire décă au fostŭ voluntarĭ pe unŭ anŭ séu nu, **carĭ după împlinirea serviciului obligătorŭ au eșitŭ din armată séu dela honveḑĭ** și despre carĭ, pe temeiulŭ însușirilorŭ lorŭ distinse și a prestațiunei lorŭ de mai 'nainte în serviciulŭ militarŭ, se presupune că vorŭ corĕspunde ca oficerĭ de glóte cerințelorŭ; despre care lucru de altmintrelea se vorŭ lua informațiunĭ mai de aprópe dela comanda trupelorŭ lorŭ de mai 'nainte.

B) Aceia carĭ n'au fostŭ soldați.

1. **Cei de nouĕspreḑece anĭ.** Cu privire la aceea, că în sensulŭ legei de glóte și pe basa punctului 67 alŭ regulamentului pentru glóte, **cei de 19 anĭ** suntŭ a se lua numai în ultima liniă spre întregirea armatei (marinei de rĕsboiu) și a honveḑimei, potŭ cere și cetățenii din acéstă clasă de etate sĕ fiă prenotațĭ pentru oficerĭ de glóte. Ei trebue însă sĕ declare într'unŭ reversŭ ce-lŭ vorŭ da în scrisŭ cu ocasiunea insinuărei lorŭ, că se obligă pe temeiulŭ cererei lorŭ voluntare pentru casulŭ prenotărei și a eventualei lorŭ numirĭ ca oficerĭ de glóte, ca să servéscă la glóte, în totŭ timpulŭ câtŭ vorŭ fi acestea mobile, **orĭ și când** și fără considerare, décă clasa lorŭ de etate a fostŭ conchemată séu nu.

Cu privire la acești indiviḑĭ se **accentuéză în deosebĭ**, că întrebuințarea lorŭ la glóte, facă-se ea în orĭ-ce calitate, nu-ĭ liberéză dela împlinirea îndatorirei lorŭ legale de serviţiu militarŭ.

2. **Persónele celelalte supuse îndatorirei de a servi la glóte,** carĭ n'au fostŭ soldați, prin urmare n'au avutŭ peste totŭ o instrucțiune militară, și carĭ printr'unŭ caracterŭ distinsŭ, nepătatŭ, și printr'o atitudine și sentimentŭ patrioticŭ se bucură de stima generală.

3. Acei cetățenĭ, carĭ **nu mai suntŭ îndatorați a face serviţiu la glóte** și carĭ se insinuă de bună voiă spre a întra la gloate și suntŭ pentru acésta apțĭ în tóte privințele.

Datele ce suntŭ a se presenta la concurență.

Dela cei ce vorŭ sĕ se înroleze se cere sĕ dea în persónă séu în scrisŭ următórele date:

1. Numele.
2. Anulŭ nascerei.
3. Domiciliulŭ durabilŭ și apartinența locală.
4. Studiele absolvate.
5. Posiția cetățenéscă séu profesiunea.
6. Cunoscințele de limbă.
7. Dorința privitóre la împărțirea în infanteria séu cavaleria de gloate.
8. Anunțarea că vorŭ asculta cursulŭ pentru aspiranțiĭ la oficerĭ de gloate, cu arătarea timpului și a locului de stațiune alŭ honveḑilor; (asemenĭ stațiunĭ potŭ se fiă indicate alternativŭ și mai multe).
9. O dorință eventuală cu privire la împărțirea într'unŭ corpŭ de gloate, eventualŭ cu privire la o specială întrebuințare.

Foștii soldați mai au sĕ arate.

10. Anulŭ asentărei lorŭ.
11. Rangulŭ ce l'au avutŭ mai în urmă și, încâtŭ e posibilŭ, sĕ arate și ḑiua în care li s'a datŭ acestŭ rangŭ.
12. Branșa (specia de arme) în care celŭ ce cere înrolarea a servitŭ în armata comună (marina de rĕsboiu) séu la honveḑĭ.
13. Anulŭ eșirei (a obșitului).
14. Bătăliile la carĭ eventualŭ a luatŭ parte; în fine:
15. Foștii oficerĭ și cadețĭ (locțiitorii de oficerĭ) au sĕ înainteze cu ocasiunea insinuărei „certificatulŭ lorŭ de eșire“ (obșitulŭ) în originalŭ, séu în copiă vidimată, care documentŭ li-se va reîntórce la timpulŭ sĕu.

Din partea acestora, carĭ au aspiratŭ deja la rangulŭ de oficerĭ de gloate în capitala Budapesta, apoi în unulŭ din orașele libere regescĭ Aradŭ, Dobriținŭ, Fiume, Raab, Cașovia, Clușiu, Komorn, Tĕrgulŭ-Mureșului, Cincĭ-Bisericĭ, Pojunŭ, Șemnițŭ și Dilln, Oedenburgŭ, M. Theresiopolŭ, Szathmár-Németi, Seghedinŭ, Stuhlweissenburg, Timișóra, Neoplanta și Zombor, séu în următórele orașe cu municipii, și adecă: Baja, Hodmezövásárhely, Kecskemét, Oradia-mare, Panciova și Verșeți, — suntŭ a se aduce — cu privire la împrejurarea, că la conscripțiunea lorŭ n'au arătatŭ tóte datele care cerŭ în cele 15 puncte susŭ memorate, — sunt a se aduce spre întregire încă următórele date, și adecă:

a) Că unde voescŭ sĕ fiă împărțițĭ: la **infanteria** séu la **cavaleria** gloatelor?

b) Incât s'au anunțatŭ și la ascultarea cursului pentru aspiranțĭ la postulŭ de oficerŭ în gloate, — că óre la care **periodă de timpŭ** anumită și în care **stațiune de honveḑĭ** dorescŭ sĕ frecventeze cursulŭ;

c) Studiile ce le-au absolvatŭ.

Cursurĭ pentru aspirații de oficerĭ de gloate.

Pentru cei ce cerŭ a fi înrolațĭ, carĭ n'au primitŭ o instrucțiune militară, dér aspiră la posturĭ de oficerĭ de gloate și suntŭ aleșĭ și admișĭ din partea ministrutui de honveḑĭ, spre a'șĭ însuși cunoscințele cerute pentru obținerea rangului de oficerĭ de gloate se țînŭ, întru câtŭ apare necesarŭ, cursurĭ în mai multe periode de timpŭ, ce vorŭ urma una după alta, cu durata de câte trei sĕptĕmânĭ.

Referitorŭ la aceste cursurĭ servéscă următórele spre informațiune:

1. Cursurile pentru aspiranții de oficerĭ de **infanteriă** de gloate se înființéză, luându în deosebită considerare puterile de învĕțământŭ și localurile ce stau la disposițiune, în acele stațiunĭ de **batalionŭ** de honveḑĭ, unde cei ce cerŭ a fi înrolațĭ suntŭ în numĕrŭ îndestulitorŭ.

Pentru aceia, carĭ s'au anunțatŭ la **cavaleria** de gloate, se va înființa în locurile de stațiune a comandelorŭ de **regimentŭ** de husarĭ honveḑĭ și adecă: în Budapesta, Dobriținŭ, Aradŭ, Kecskemét, Kașovia, Wațŭ, Pápa, Cincĭ-Bisericĭ, Tĕrgu-Mureșului și Varasdin, dér în totŭ casulŭ numai amĕsuratŭ numĕrului celorŭ ce cerŭ a fi înrolațĭ și necesităţiĭ, **câte unŭ** cursŭ, care s'ar puté întruni din nou încă și într'unŭ terminŭ mai întârḑiatŭ numai în casŭ de imperiósă necesitate.

2. Cursurile începŭ la 12 Aprile a. c.

Acei carĭ au fostŭ aleșĭ și admișĭ la frecventarea cursurilorŭ se încunosciințéză în modŭ deosebitŭ despre acésta desemnându-li-se respectiva stațiune de honveḑĭ și arătându-li-se și alte eventuale directive.

Alŭ doilea rĕndŭ de cursurĭ pentru aspiranții de oficerĭ la **infanteria** de gloate se țînŭ la 6 Mai a. c. și celorŭ aleșĭ și admișĭ a le frecventa li se va face asemenea cunoscutŭ cu ocasiunea convocărei lorŭ, pe lângă loculŭ stațiunei, și localulŭ și oficerulŭ însărcinatŭ cu conducerea acestui cursŭ.

In casŭ când ar fi necesară ținerea unui alŭ doilea cursŭ pentru aspiranții la cavaleriă, atuncĭ ordinulŭ privitorŭ la acesta va urma la timpŭ.

Aceia, carĭ se convócă la unŭ cursŭ, au sĕ soséscă în loculŭ stațiunei respective deja în ḑiua premergĕtóre începerei cursului și sĕ se anunțe acolo pentru vr'o ulterióră informațiune la conducĕtorulŭ cursului.

3. Frecventanții au sĕ se predea în persónă conducĕtorului cursului, când se anunță spre a

asculta la cursŭ, unŭ reversŭ compusŭ de propria sa mână cu următórea declaraţiune:

„Iau asupră'mĭ de bună voiă îndatorirea, d'a mĕ supune disciplinei militare câtŭ timpŭ va dura cursulŭ pentru aspiranţii de oficerĭ la gloate, frecventatŭ de mine.

Acéstă **„disciplină militară"** însă nu se estinde la aceea, că faţă cu frecventanţii se esercită de faptŭ puterea penală disciplinară, ci îndatorirea ce are sĕ o ia asupră'şĭ se mărginesce la aceea, că frecventanţii vorŭ da ascultare necondiţionatŭ şi în felulŭ ce se cuvine unui soldatŭ tuturorŭ provocărilorŭ ce li s'arŭ adresa în interesulŭ cursului şi instrucţiunei lorŭ, şi că persónelorŭ puterei armate au sĕ le dea respectulŭ pretinsŭ dela fiecare soldatŭ şi sĕ le facă salutările reglementare.

Celŭ ce nu s'arŭ supune acestorŭ prescrierĭ séu s'ar face vinovatŭ de vre-o transgresiune contra disciplinei, se'nţelege de sine că se concediéză imediatŭ dela cursŭ şi'şĭ perde cu acésta orĭce pretenţiune d'a fi numitŭ oficerŭ de gloate.

4. Frecventanţiĭ cursului se provĕdŭ din partea erarului cu îmbrăcămintе nouă sistemisată pentru honveḑĭ, cu puscĭ şi cu baionete, apoi cu echipamentulŭ completŭ, cei dela cursulŭ de cavaleriă şi cu câte unŭ calŭ de serviciu echipatŭ, prin urmare acestia din urmă numai în acelŭ casŭ se potŭ servi pentru instrucţiune de caii lorŭ proprii, décă acestia suntŭ potriviţĭ pentru acésta şi perfectŭ echipaţĭ după regulamentŭ.

Acei frecventanţĭ carĭ ca **foştĭ soldaţĭ în puterea** cererei lorŭ voluntare se primescŭ la cursŭ şi pe temeiulŭ hârtiei de liberare (opşitŭ) ce au sĕ-lŭ arate cu ocasiunea presentărei la curs potŭ dovedi, că au avutŭ mai nainte în statulŭ soldăţescŭ unŭ rangŭ sistemisatŭ, potŭ purta acestŭ semnŭ de distincţiune.

Frecventanţii se potŭ servi în afară de timpulŭ cursului, corĕspunḑĕtorŭ propriei lorŭ chibzuinţe, de îmbrăcămintea lorŭ civilă, ér décă aparŭ în uniformă, atuncĭ au sĕ fiă totdéuna adjustatĭ reglementarŭ.

Acelora, carĭ dorescŭ a'şĭ procura din propriele lorŭ mijlóce montura de honvedŭ, eventualŭ echipamentulŭ, le e permisŭ acésta, dér se pretinde ca fiecare soiu de montură şi echipamentŭ sĕ fiă făcutŭ după croială, colóre şi altă eventuală confecţiune deplinŭ amĕsuratŭ regulamentului.

Purtarea acestorŭ proprii soiurĭ de uniformă însă **după espirarea** cursului este **interḑisă.**

Astfel de soiurĭ proprii de uniformare se potŭ la timpulŭ sĕu, cu puţină modificare, érăşĭ întrebuinţa, décă respectivulŭ se numesce oficerŭ de gloate.

5. Obiectele din care se dă instrucţiune teoretică séu practică frecventanţilorŭ ce aspiră atâtŭ la infanteria de gloate câtŭ şi la cavaleriă, luându-se în deosebită consideraţiune destinaţiunea specială a respectivei specii de armă, suntŭ următórele:

a) Trăsurĭ principale despre organisarea armatei monarchiei austro-ungare;

b) Estrasŭ din regulamentulŭ de serviciu pentru honveḑimea ungurésсă;

c) Unŭ estrasŭ corĕspunḑĕtorŭ din regulamentulŭ de eserciţiu (pentru infanteriă şi cavaleriă);

d) Elemente de tactică şi de serviciu de câmpŭ;

e) Cunoscinţa armei de focŭ a glótelorŭ;

f) Lucrărĭ mai simple ale pionerilorŭ trupelorŭ în taberă şi la marşŭ, şi trăsurĭ fundamentale despre fortificaţiunile pasagere;

g) Eserciţii de împuşcatŭ;

h) Orientare în terenŭ şi cetire pe charte;

i) Ceea ce e mai necesarŭ din serviciulŭ de trenŭ, de provisionare şi de etape la armată în câmpŭ.

Frecventanţii cursului pentru aspiranţii de oficerĭ la cavaleria de gloate se punŭ la probă în ceea ce privesce dibăcia lorŭ în călăritŭ şi cunoscinţa lorŭ d'a umbla cu caii îndată la începutulŭ cursului.

In fiecare cursŭ se predă instrucţiunea teoretică şi practică în **minimum** 7 ore în fiecare ḑi.

6. La încheiarea cursului se comunică fiecărui frecventantŭ succesulŭ totalŭ obţinutŭ de densulŭ, din partea celorŭ chemaţĭ a constata acelŭ succesŭ.

Numai frecventarea cursului făcutŭ cu bunŭ succesŭ totalŭ face destoinicŭ pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate, care destoinicià se estinde asupra întregei durate a îndatorirei respectivilorŭ la gloate; presupunêndŭ că într'aceea nu se ivesce nicĭ o astfel de schimbare cu ei, amĕsuratŭ căreia respectivulŭ peste totŭ nu mai póte ridica nicĭ o pretenţiune asupra numirei de oficerŭ la gloate.

Pe temeiulŭ calificaţiunei recunoscute în cursŭ pentru aspiranţii de oficerĭ la gloate, nu se póte însă pretinde unŭ rangŭ de oficerŭ în armata **comună** séu în **honveḑime.**

7. Dela cei ce cerŭ a fi înrolaţĭ, carĭ au fostŭ subofícerĭ, nu li se pretinde **deocamdată** şi adecă pentru anulŭ 1887 frecventarea cursului; dér şi acestora le stă în liberă voiă sĕ se anunţe **voluntarŭ** spre a asculta la cursŭ.

Prenotare, numire, împărţire şi conchiămare.

1. Cetăţenii statului recunoscuţĭ apţĭ ca oficerĭ la gloate se vorŭ lua pentru acésta în **prenotare** deja în timpŭ de pace şi conchiămându-se gloatele **se vorŭ propune Maiestăţii Sale imp. şi apost. reg. spre a fi numiţĭ** în acea mĕsură, câtŭ o pretinde acésta în faptă trebuinţa.

Aceia, carĭ n'au avutŭ mai nainte rangulŭ de oficerŭ, se numescŭ sublocotenenţĭ.

In urma dispoşiţiunei cuprinse în § 9 alŭ legii gloatelorŭ, numirea civilului la conchiămarea gloatelorŭ, în orĭce rangŭ de oficerŭ la gloate duréză numai pe timpulŭ mobilităţii glótelorŭ şi se finesce cu disolvarea acestora.

Numai acele persóne, care s'au distinsŭ prin vitejiă séu prin alte prestaţiunĭ de serviciu în rĕsboiu, îşĭ potŭ păstra, la rugarea lorŭ înaintată pe calea ministrului honveḑimei, cu aprobarea Maiestăţii Sale imp. şi apost. reg., caracterulŭ de oficerŭ şi în timpŭ de pace.

2. **Impărţirea** celorŭ prenotaţĭ pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate în corpurile de gloate asemenea se face deja în timpŭ de pace şi despre acésta respectivii se încunosciinţéză deosebitŭ.

3. **Conchiămarea** celorŭ calificaţĭ ca oficerĭ la gloate se face luându-se în considerare numĕrulŭ posturilorŭ de oficerĭ ce suntŭ de ocupatŭ, la ceea ce se observă, că oficerii de gloate, cu escepţiune de cei de nouĕsprеḑece anĭ, întru câtŭ aceia stau la disposiţiune în numĕrŭ corĕspunḑĕtorŭ în singuraticele classe de etate, se conchiamă numai după respectiva classă de etate; décă însă nu s'ar puté acoperi prin classele de etate conchiămate numĕrulŭ necesarŭ de oficerĭ, atuncĭ se vorŭ conchiăma şi oficerĭ din classele mai marĭ de etate.

4. Foştii subofícerĭ aparţinĕtorĭ primei chiămărĭ, apoi şi cetăţenii acestei chiămărĭ, carĭ n'au servitŭ ca soldaţĭ, în casŭ că în faptă se numescŭ **oficerĭ la gloate,** vorŭ fi lăsaţĭ ca oficerĭ la gloate chiar şi când ar fi sĕ se conchieme classa lorŭ de etate pentru întregirea armatei (marimei de rĕsboiu) séu a honveḑimei.

Adjustarea, înarmarea şi echiparea oficerilorŭ de gloate.

1. In înţelesulŭ punctului 115 alŭ instrucţiunei asupra gloatelor, îmbrăcămintea, înarmarea şi echiparea oficerilorŭ de gloate este asemenea a oficerilorŭ de honveḑĭ **„în câmp",** numai câtŭ nasturii şi semnele de distincţiune suntŭ albe.

Oficerii de gloate cu ocasiunea convocării lorŭ au sĕ se presinte cu deplină armatură, echipamentŭ şi îmbrăcăminte, aceia dela cavaleriă şi cu unŭ calŭ de călăritŭ propriu deplinŭ echipatŭ după prescriere şi spre acestŭ scopŭ li se dă cu ocasiunea conchiămărei lorŭ de faptŭ unŭ pauşalŭ d'a-şĭ procura cele de lipsă.

2. Oficerii de cavaleriă şi cei călărĭ de infanteriă cu ocasiunea conchiămărei lorŭ se provĕdŭ şi cu câte unŭ calŭ erarialŭ de călăriă deplinŭ echipatŭ.

3. Aceia, carĭ suntŭ prenotaţĭ pentru rangulŭ de oficerĭ la gloate, celŭ mai târḑiu în timpŭ de 8 ḑile după primirea încunosciinţărei despre acésta au sĕ dea comandei cercului de gloate (de batalionŭ de honveḑĭ) căreia aparţine unŭ reversŭ în scrisŭ, în care îşĭ iau asupră-le de bună voiă îndatorirea, că în casŭ d'a fi convocaţĭ la serviciulŭ gloatelorŭ se vorŭ presenta **celŭ puţinŭ** cu următórele soiurĭ de îmbrăcăminte şi echipamentŭ, şi adecă:

Şépcă de câmpŭ,

Sabiă,

Port-d'eppée,

Curea de sabiă,

Semnŭ de serviciu (anume la infanteriştĭ cingĕtórea, la cavaleriştĭ cartuşulŭ cu curéua) şi

Revolverŭ.

Acelora, carĭ s'arŭ presenta cumva fără soiurile pretinse afară de acestea pentru complecta uniformare de oficerŭ, li se dă montură erarială soldăţéscă şi au sĕ îngrijéscă înşişĭ pentru modificarea ei corĕspunḑĕtóre.

Preţulŭ acestorŭ soiurĭ erariale însă li se scade din pauşalulŭ de procurare.

In fine se observă, că petiţionarea acelorŭ neinstruiţĭ milităresce, carĭ pe temeiulŭ frecventării cursului aspiră la unŭ rangŭ de oficerĭ la gloate, dér carĭ **negligéză a se anunţa cu actuala ocasiune,** li se póte lua în considerare numai în anulŭ viitorŭ, când se întrunescŭ érăşĭ cursurile.

Primarulŭ.